ספרא — פרק יב

[א] "ואם בבהמה הטמאה ופדה בערכך" מה תלמוד לומר? לפי שנאמר (ויקרא כז, כה) "בשקל הקדש", יכול אין לי אלא סלעים של הקדש; מנין לרבות דבר המטלטל? תלמוד לומר "ופדה" – לרבות דבר המטלטל. ואם כן למה נאמר "בשקל הקדש"? – פודה בכל דבר שהוא מטלטל ובלבד שהוא צריך לישום בכסף; אמר "טלית זו תחת חמור זה", יצא לחולין וצריך לעשות דמים.

[ב] "וְיָסַף חֲמִשְׁתוֹ עָלָיו" – שיהא הוא וחומשו חמשה. "ואם לא יגאל" – בבעלים. "ונמכר בערכך" – לכל אדם.

[ג] "אַךְ כָּל חֵרֶם אֲשֶׁר יַחֲרִם אִישׁ לַיהוָה מִכָּל אֲשֶׁר לוֹ" – ולא כל אשר לו. "...מאדם" – לרבות עבדו ושפחתו הכנענים. או "אדם" – לרבות עבדו ושפחתו העברים"? תלמוד לומר "ובהמה". "מאדם" – ולא כל אדם, ['מבהמה' – ולא כל בהמה], "ומשדה אחוזתו" – ולא כל שדה אחוזתו; יכול אם החרים אדם את כולם יהיו מוחרמים? תלמוד לומר "אך". אמר ר' אלעזר בן עזריה, ומה לגבוה אין אדם רשאי להחרים את נכסיו, על אחת כמה וכמה שיהא אדם חייב להיות חס על נכסיו!

[ד] "לא ימכר" – לגזבר; "ולא יגאל" – לבעלים. ומה יעשה לו? (ויקרא כז, כא) "כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו". או יכול אף על פי שפירש לשם? תלמוד לומר (ויקרא כז, כח) "הוא".

[ה] ר' יהודה בן בתירה אומר מנין שסתם חרמים לבדק הבית? תלמוד לומר "כל חרם קדש קדשים הוא לה'". או יכול אף על פי שפירש לכהן? תלמוד לומר "הוא".

[ו] מנין שמחרים אדם את קדשיו? תלמוד לומר "כל חרם קדש". מנין שמחרים אדם את קדשי קדשים? תלמוד לומר "כל חרם קדש קדשים". יכול הכהנים והלוים יהיו מחרימים? תלמוד לומר "אך", דברי ר' יהודה. ר' שמעון אומר: הכהנים אינם מחרימים, שהחרמים שלהם; הלוים מחרימים, שאין החרמים שלהם. רבי אומר: נראים דברי ר' יהודה בקרקעות שנאמר "כי אחוזת עולם הוא להם", ודברי ר' שמעון במטלטלים שאין חרמים שלהם.

[ז] מנין למחויבי מיתות שאמר "ערכי עלי" לא אמר כלום? תלמוד לומר "...חרם..לא יפדה". אין לי אלא מחויבי מיתות החמורות; מחויבי מיתות הקלות מנין? תלמוד לומר "כל חרם...לא יפדה". יכול עד שלא נגמר דינו? תלמוד לומר "אשר יחרם מן האדם לא יפדה" – ולא עד שלא נגמר דינו.

[ח] ר' חנניא בן עקביא אומר, נערך מפני שדמיו קצובים אבל לא נידר מפני שאין דמיו קצובים. ר' יוסי אומר נודר ומעריך ומקדיש ואם הזיק חייב בתשלומין.

[ט] "זרע הארץ" – לרבות שום ושחליים וגרגיר. או יכול שאני מרבה זרע לפת וצנונות ושאר זרעוני גינה שאינם נאכלים? תלמוד לומר "מזרע הארץ" – ולא כל זרע הארץ. "מפרי העץ" – לרבות כל

פירות האילן. או יכול שאני מרבה חרובי שקמה וצלמונה וחרובי גרידה? תלמוד לומר "מפרי העץ" – ולא כל פרי העץ. מנין לרבות את הירקות למעשר? תלמוד לומר "וכל מעשר". יכול בשתי מעשרות הכתוב מדבר? תלמוד לומר "הוא". "הוא" אמור כאן והוא אמור להלן: דברים מחוסרים כאן אמרם הכתוב להלן.

[י] "ואם גאל יגאל" – לרבות את האשה. "ואם גאל יגאל" – לרבות את היורש. "איש" – פרט לכהן. או יכול שאני מוציא בן תשע שנים ויום אחד? תלמוד לומר "גאל יגאל". "ממעשרו" – אין לי אלא מעשר שנכנס משדותיו; לקח, ירש, ניתן לו במתנה מנין? תלמוד לומר "ואם גאל יגאל". "ממעשרו" – ולא כל מעשרו; פרט למעשר שנכנס לירושלים ויצא ופרט לפחות משוה פרוטה. "יֹסֵף עָלָיו" – שיהא הוא וחומשו חמשה.

[יא] מנין שאין מעשרין מן הבקר על הצאן ולא מן הצאן על הבקר? תלמוד לומר "וכל מעשר בקר וצאן".

[יב] יכול לא יעשר מן הכבשים על העזים? ודין הוא! ומה חדש וישן – שאינם כלאים זה בזה – מתעשרים זה על זה, כבשים ועזים – שהם כלאים זה בזה – אינו דין שלא יתעשרו זה על זה?! תלמוד לומר "וצאן" – משמע כל צאן אחד.

[יג] קל וחמר לחדש וישן שיתעשרו מזה על זה! ומה אם הכבשים והעזים – שהם כלאים זה בזה – מתעשרים זה על זה, החדש וישן – שאינם כלאים זה בזה – אינו דין שיתעשרו מזה על זה?! תלמוד לומר (דברים יד, כב) "עשר תעשר..." – שתי מעשרות שנה; אין מעשרין משנה לחברתה, [דברי ר' עקיבא].